

ZORAN RAONIĆ

NIZ JEZIK SE
OKLIZUJUĆI

**ZORAN RAONIĆ
NIZ JEZIK SE OKLIZUJUĆI**

Izdavač
Autor

Urednik
Veljko Rajković

Recenzenti
Vitomir Vita Teofilović
Milenko Pajović

Priprema za štampu
Dragan Paldrmić

Ilustracija na korici
“Kosac” - Naod Zorić

Štampa
“Grafokarton”- Prijepolje

Tiraž
500

ZORAN RAONIĆ

**NIZ JEZIK SE
OKLIZUJUĆI**

PLJEVLJA 2016.

Vitomir Teofilović

ŽESTOKA SATIRA U LIRSKOJ DUŠI

Zoran Raonić je pisac dvostrukog nadahnuća – pesnik lirskog osećanja sveta i žestok satiričar. Njegove pesničke knjige su u znaku senzibilne i meditativne lirike, a aforizmi su mu u znaku žestoke kritike aktuelnog društvenog stanja, pre svega politike kao glavnog kreatora naše nevesele sudbine. Kao da je reč o dva bića istog lica.

Otkuda tolika dihotomija, kako u istom književnom biću obitavaju tako različite vizure?

Po svojoj osnovnoj vokaciji, Raonić je pesnik liričar, u širokom tematskom rasponu od ljubavne intime do fascinacije prirodom i otadžbinom. Pažljivim čitanjem, praćenjem njegovih tema i motiva, naziremo da je tajna njegove druge životne optike – kritike i otpora naspram pomenute fascinacije, epska čvrstina naspram lirske opuštenosti – zapretana upravo u njegovom odnosu prema otadžbini, da je njegov patriotizam kamen međaš, vododelnica koja spaja i razdvaja njegove spisateljske kontraste.

Patriotizam je vrlo širok i delikatan pojam. Doduše, za većinu, za sve koji ne misle svojom glavom već svoje razumevanje sveta i života zasnivaju na medijima; za sve koji nisu svesni sveobuhvatnosti informativno - manipulativne mreže i enormne moći kro-

jača naše kolektivne subbine, patriotizam je jednostavan i jednoznačan pojam – ljubav prema otadžbini. Kod njih nema nikakvih uslovnosti: otadžbina je svetinja bilo kakva da je, makar bila i u moralnom rasulu. „*Kakva je, takva je, naša je!*“ – to je njihov lajtmotiv. Kod pesničkih duša i mislećih ljudi nije tako.

Ljudi moderne osećajnosti i savremenog pogleda na svet iz mnogo šire perspektive percipiraju i pojmuju svoju otadžbinu. Mada se ne može reći, niti bi valjalo da je tako, da i fenomen sa ovako visokim i urođenim emotivnim nabojem poimaju sa kritičkom distancicom, poput svih ostalih fenomena na svetu, izvesno je da ga više ne preuzimaju kao vrednosni monolit, nekritički i neupitno. Poimaju ga iz dva rakursa – iz dubinske perspektive ukupne tradicije i kao trenutnu panoramu, kao viziju mitologije i istorije, s jedne strane, i kao pogled na svoju sadašnju državu. Te dve perspektive, na žalost, često su veoma daleke jedna od druge, katkad i sasvim oprečne.

Kad je vrednosno rastojanje među naznačenim perspektivama preveliko, kad se izgubi mogućnost identifikacije između nekad i sad, ako je nekad bilo slavno a danas porazno, kako upravo Raonić samerava prošlost i sadašnjost, doživljaj otadžbine se radikalno račva. U poetskoj imaginaciji i neizbežno romantičnoj evokaciji, tradicija je, i mitološka i istorijska, i naše okvirno i naše unutarnje ja, naša lična identifikacija sa nacijom kojoj pripadamo jezikom i kulturom. Sastvim drukčije biva sa odnosom prema sadašnjem mo-

ralnom, političkom i svakom drugom stanju svog društva. Ukoliko je reč o raspadu sistema vrednosti, nemoralu i haosu pre svega, svaki moralan i human građanin, a kamoli pesnik, duša i svest naroda, ne samo što ne može već i ne sme da bude zadovoljan, mora da se bori za pravdu i opšti boljitet. Zato naoko imamo dva Raonića, lirskog pesnika i žestokog satiričara, sentimentalnog nostalgičara i aktivnog borca.

Svaki višestruko obdareni umetnik, naučnik ili sportista, svaki stvaralač je vrhunski na jednom polju, ma koliko bio veliki i u drugim oblastima svoga nadahnuka. To važi za sve, pa i za velike uzore Zorana Raonića – za ruske klasike Tolstoja i Dostojevskog, za znamenite francuske pisce Sartra i Kamija, za naše velikane Njegoša i Andrića... Tolstoj i Dostojevski su bili genijalni romansijeri i pripovedači, manje značajni kao mislioci, što važi i za francuske korifeje angažovane književnosti – Sartra i Kamija, a na svoj način i za Njegoša i Andrića. To ne znači da njihovi filozofski spisi, eseji i članci nisu važni, bez njih bi i slika o tim velikanima duha i slika o njima i naša kulturna baština bile znatno siromašnije. Takvim spisima i svojim društvenim aktivizmom oni su često dali dragocen doprinos humanizaciji društva, a ne retko i humanizaciji čitavog čovečanstva.

Imajući na umu tu dihotomiju umetničke značelje i duševne potrebe; i da se posveti čistoj poeziji i da nešto konkretno učini za svoju bližu i dalju braću, ukratko možemo reći da je Zoran Raonić prevashodno

pesnik, ali i vrstan aforističar – dijagnostičar bolesnog društvenog stanja. A pošto za bolesno društveno stanje nisu krivi lekari ni medicina, već političari i njihov način upravljanja našim životima, Raonić je osestio neumitnu potrebu da se lati satiričnog skalpela, jedinog oružja za koje se ne traži sloboda nošenja već kojim se traže sloboda, poštenje i odgovornost.

Svaka politika, oličena prevashodno u državnoj vlasti, ima svoje znake raspoznavanja, svoje simbole i slogane. Među rekvizitimima koji simbolizuju politiku, od državne do lokalne, posebno mesto pripada zastavi. Evo kako nam vapijući nesklad između njene proklamovane simbolike – znaka opšteg jedinstva – i njenog stvarnog bića suptilnom ironijom dočarava naš satiričar: Zastava je opštenarodno dobro. Naše je platno, a njihova motka! Proklamaciju opšteg dobra, iskanu demagoškom frazom, sučeljava sa simbolom koji u narodnoj idiomatici sažima sve vidove sile i golog nasilja – sa motkom. Isti motiv Raonić je tematizovao i obrnutim putem – umesto silom, narodom se može vladati i modernijim načinom, čistom demagogijom i manipulacijom, podilaženjem svima, glurom opšteg interesa pseudo-zadovoljavanjem svakog pojedinačnog interesa: Da bi svi bili zadovoljni, naša zastava bi morala biti premazana svim bojama. I ovde imamo dvodelni iskaz - prvi deo naoko je čist indikativan kondicional, no u nastavku ta obična upitna fraza dobija ironično senčenje – sintagma premazan svim bojama je narodni idiom koji simbolizuje čoveka

prevrtljivog karaktera, lažljivog i gramzivog, nemoralnog u svakom smislu.

I kao pesnik i kao aforističar, Raonić se često maši folklora. Narodne umotvorine su nepresušan izvor raznih segmenata njegove poetike, od leksike, idiomatike i sintakse, do metaforike. Mahom su to narodni idiomi suprotstavljenih značenja, koji kroz paradoks tematizuju neki društveni poremećaj, bolesno stanje, haos. Katkad ta klasična, naoko čisto folklorna kombinatorika iznedri suptilan iskaz moderne poetike. Evo jednog od bisera sinergije – naoko ležernim ukrštajem narodnih idioma iz različitih čulnih sfera postignut je izvanredan sinkretički efekat: “*Omirisao je vlast. I ostao - bez sluha!*” Dvema kratkim konstatacijama dočarana nam je sva dijalektika i vertikala vlasti – čim se vlast omiriše, da bi se zadržao njen zamarni miris, moraju se žrtvovati sva druga čula i zanemariti svi obziri, mora se biti bez sluha za probleme drugih.

Privilegije su tolike da je za političara tragedija povratak sa vlasti među obične građane. Raspon tog beskrajnog luka, od nebeskih visina do prašine, Raonić je sažeо u naoko običnu konstataciju: *Zla sudbina je kad čovjek iz naroda mora da se vrati u narod!* Iako ovde nije upotrebljena nijedna natuknica glede novca i kapitala, iz aforizma asocijativno izranja čuvena jevrejska kletva: Dabogda imao, pa nemao!

Da je politika eldorado rečito nas uverava lapidarni aforizam: Lako je patriotima. Oni su uvijek uz državu!

Patriotizam se, od jedne standardne i podrazumevajuće odlike svih građana, izradio u unosnu profesiju! Naš satiričar naglašava – politika nije zlatna koka samo za političara već i za čitavo njegovo okruženje: Pošten političar. Obogatio i sebe i svoje društvo. Koliko značenjskih nijansi u ovom malenom aforizmu! Pridev pošten ovde je gramatički pozitiv, a značenjski komparativ – označava nesebičnost, viši stepen poštovanja, za razliku od egoističnog stava. Obogatiti svoje društvo je jedan od glavnih ciljeva političara, no u kontekstu ličnog bogaćenja ova narodska širina bogaćenja se svodi na društvo u smislu družine, bratije, klana...

Političar ne misli samo na bogaćenje sebe i naroda, on je opšti dušebrižnik: *Njega sve rane svog naroda bole. Osim onih koje je zadao sopstvenom rukom!* Na ironičan način, pisac nas podseća da nisu svi članovi društva jednakо zaslužni za dobrobit države i da ne mogu imati jednak tretman – neki zaslužuju kazne i rane.

Imaju li političari neki zajednički imenitelj? Raonić nas podseća da habitus političara zavisi od naroda i pokazuje da su političari i narod spojeni sudovi: Svi su vladari isti. Gdje god je narod masa.

Ima među građanima mnogo nezadovoljnih postojećim stanjem – nemaštinom, nemoralom, haosom. Oni misle da su političari dužni da hitno menjaju takvo stanje. No, pisac nam pseudocitatom visokog političara efektno pokazuje da je takav stav naivan:

Dok gradimo državu, sve ostalo mora da čeka! Vlast mora da gaji strog odnos prema neukom narodu, inače ne bi imala vremena da obavlja svoju glavnu delatnost – da vlada. Jer, nastupilo je neko čudno, ludo vreme: Došlo vrijeme da svaka šuša može da kaže: „*Država, to sam ja!*“ Na šta spadoše gromoglasne reči Luja XIV, od kojih su strepeli i najveći vlastelini!?

No, Raonić nas upozorava da ne smemo biti nainvni. Iako sve možemo da kažemo i svašta učinimo, bezbednost nam se nije uvećala iako smo kao nikad njome pokriveni! Evo jednostavnog primera: Ko kaže da su državni organi spori?! Juče tužio državu, a već danas ga rodbina oplakuje!

Sadašnja generacija, neuka i zbumjena, nikako da pojmi da živimo u prelaznom vremenu, u tranziciji, htela bi sve odmah. Zato nas satiričar podseća da živimo u izuzetnom istorijskom vremenu, na prelazu ne samo iz veka u vek već iz milenijuma u milenijum: Svaka generacija je imala svoj prelazni period. Sad prelazni period ima svoje generacije.

Dobrobit naroda je glavni cilj svakog političara, a da bi mogao da čini dobro narodu političar mora da bude na vlasti. U protivnom ništa ni od ciljeva ni od sredstava: *Čim je sišao s vlasti, izgubio je vjeru u narod i demokratiju!*

***

Upitajmo se još jednom o Raonićevoj osobenoj dihotomiji, lirskom nadahnuću, s jedne strane, i satiričnom izazovu, s druge. Kako se mogu pomiriti tako oprečna literarna i životna stanovišta? Nije li pesničko i svako humanističko stanovište zasnovano na načelu: Ništa ljudsko nije mi strano? Na razumevanju i praštanju. A satiričar proziva, opominje, osuđuje, priziva kazne!

Da li je ovde reč o dve prirode ljudskog bića? Ili je reč o jednoj duši pred različitim izazovima?

Humanističko stanovište oličeno je geslom: Gens una sumus (Jedan smo rod.) Pisac, filosof, pravnik... imaju razumevanje za svaki ljudski čin i neograničeni kapacitet za praštanje. Šta je sa satiriča rem?

Ovde je samo naoko reč o drugoj antropologiji, o nepoverenju i osudi naspram poverenja i praštanja. Satiričar nije ni presuditelj ni egzekutor! Niti ikad predlaže besprizivne osude. On je samo strogi moralista!

Za njega je jedini reper Kantov kategorički imperativ i njegovi međaši – moralni zakon u sebi i zvezdano nebo nad sobom! Ima li satiričar humano po- kriće za toliku strogost? Iz pažljivog čitanja dobrih satiričnih tekstova, u kakve spadaju i Raonićevi aforizmi, jasno razabiramo da je reč o opravdanom gnevu i pozivu na kritiku, osudu i kaznu. Opravdanom jer se odnosi na posebnu sferu, na vladanje ljudima i upravl-

---

janje njihovim sudbinama, ali ne kao u životinjskom carstvu – pravom jačega, već proklamovanom pravdom, u ime naroda i zakona. Preuzimajući na sebe toliko ovlašćenja i toliku moć, političari su dužni, i zakleli se (!), da čine sve u ime pravde i zakona. Time su sami sebe stavili na tapet, na opštenarodnu agoru, pred sud naroda. Taj sud ima utoliko veća moralna ovlašćenja ukoliko je suočen sa odsustvom političke svesti i samosvesti, pre svega savesti i samokritičnog stava.

Satiričar ne odstupa od opštег humanizma; naprotiv, on ga samo priziva glasnije od drugih. Ta glasnost, međutim, nije pretnja već zov trube ili jeka zvona na uzbunu. Poput Džona Dona i Hemingveja, i satiričar smatra da to zvono zvoni svima nama. Jer došlo je neko čudno vreme, upozorava nas Raonić: *Kod nas je svaka fotelja – Sveta stolica!* A istovremeno nas i teši: Mala je ovo država za naš veliki patriotizam! Zato preterujemo. Evo kako to preterivanje ukrštanjem narodnih idioma puštanja korena i dalekih predaka naš satiričar ironično tematizuje: *Demokratija je ovdje pustila duboke korijene. Stigla je već i do dalekih predaka!*

***

Teorijski pasaži u ovom prigodnom tekstu nisu prizvani samo načelnim razlogom što je Raonić i aforističar i pesnik – satirični aforističar i lirska pesnik –

već što on tu svoju dihotomiju iskazuje u istoj knjizi, ovoj upravo pred nama. Nakon aforizama ovde slede epigrami, a potom, u završnom delu, haiku pesme. To je obrnuti žanrovska hod od čiste beletristike do angažovane književnosti. Ovde je na prvom mestu čista satira, koja se, preko satire u stihovima, uliva u čistu poeziju. No, ovo je samo teorijski okvir koji je u Raonićevoj knjizi namerno krajnje relativizovan.

Što se tiče epigrama, Raonić mu vraća izvorni književni profil. Naime, u staro doba, epigram je bio kao današnji epitaf – natpis na nadgrobnom spomeniku, koji je stihom, zarad većeg efekta, kazivao ono najbitnije o pokojniku. Raoniću je ovaj poetički obrazac poslužio da vladare i politiku uopšte ironično tematizuje iz perspektive smrti, bilo u doslovnom smislu, aluzijama i asocijacijama na preminule vođe, ili u metaforičnom smislu, kao moralnu smrt politike, bez obzira što ona još ima presudnu, katkad i pogubnu moć u krojenju naše pojedinačne i kolektivne sudsbine. Set epigrama, čitava zbirka, vrvi od humora i satire u širokom dijapazonu, od crnog humora i ironije do cinizma i sarkazma. To je vatromet koji ne pucketa već puca iz raznih kalibara retoričke municije.

Iako je završni deo knjige načelno bliži beletrističkom diskursu, ovde je i on u funkciji političke satire. To može iznenaditi književne čistunce, navikle da haiku poeziju percipiraju u lirsko-meditativnom ključu, no taj prigovor Raonić je podrazumevao i na njega pripremio odbranu:

*Umjesto napomene – moje izvinjenje:
Haidinima i Aforisitičarima:
I jedni i drugi reći čete: to nije to!
A ja sam htio upravo to!*

Šta je upravo autor htio da postigne svojim name-nim rastezanjem žanra i trostrukim prepletom aforizam – epigram – haiku pesme neka prosude čitaoci sami. Autor ovih redaka misli da je pisac toliko pren-eražen lošim stanjem, pre svega moralnim rasulom, ne samo svoga društva već i ogromnog dela čove-čanstva, da trenutno neće, da ne sme da bude čist be-letrist, i zato, pridružujući se Hamletovom protestu zbog iščašenosti sveta, sav svoj literarni i intelektualni potencijal stavlja na jednu kartu, na kartu satire, na neodložno dejstvo. No, pesnik je uvek pesnik – iako su ovde i haiku pesme u striknom znaku satire, one vrve metaforama koje sežu u vrsnu poeziju. Ovo je utoliko veći podvig što je ceo set pesama, čitava zbirka haiku poezije, tematizacija samo jednog literarnog toposa! Pri tom, to posebno treba istaći, reč je o izmeštanju čisto lirskog simbola – cveća – u sasvim drulčiji kontekst i diskurs, u sferu morala i politike! Zvuči patetično ali je istina, tematizacija cveća u kontekstu preseka odnosa vođe i naroda obavljena je majstorski – cveće je ovde i vrhunski topoz lirike i magični lakmus odnosa vlasti i podanika, sile i ne-jači... Evo na ovom mestu samo tri haiku-pesme sup-tilnog ironičnog značenja:

***

*Dok prolazi On,
Procvjeta i cvijeće
Bez korijena.*

***

*Izobiljem mirisa
Proviruje nakostriješen
trn.*

***

*Tjelohranitelju
U svakom buketu se
priviđa bomba.*

Posvećeni prevashodno Raonićevim temama i dilemama iz moralno - političke perspektive, naglašavajući njen humanistički angažman, zapostavili smo u ovom prigodnom prikazu njenu raskošnu komiku, humor koji vrca iz svakog aforizma, epigrama i haiku-pesme. No, humoru ne treba preporuka, on se najbolje doima iz prve ruke, čitalačke.

Ukratko, Zoran Raonić je sazdao knjigu-triptih osobene književne vrednosti, delo u kome ćemo uživati kao čitaoci, i ujedno delo koje nas ne ostavlja ravnodušnim, koje nas moralno provocira da i sami delujemo na svoju sredinu i šire. Ljutili se ili ne književni čistunci, on je hteo upravo to.

I

**UZ JEZIK NIZ JEZIK
(SLATKI UKUS HAOSA)**

A kad smo mi bili Evropa,
oni nijesu znali ni gdje smo!

Ako je ovo mir,
mi se rata ne bojimo.

Ako se kad vratimo iz Evrope,
i Jadran će nam biti plićak!

Barjadi su izgubili vrijednost
kad su ušli u masovnu upotrebu.

Baš nas briga za manjine?!
Mi smo uvijek za većinu!

Baš nemamo sreće.
Borili smo se za ruski socijalizam,
a dobili ruski kapitalizam!

Blago motkama! Ne biraju zastavu.

Biću i ja demokrata
– čim se kakve vlasti dočepam!

Bježanje iz zatvora se strogo kažnjava.
Bježanje od slobode se nagrađuje.

Bog (je) s nama!
Šta će – kad ni neki popovi ne vjeruju u njega!

Crnogorci oduvijek drže do sebe:
neko Srbina, neko Rusa, Amerikanca, Evropljanina, šeika, Kineza...

Crkve se sve više grade,
a sve je više slobodnih zidara.

Bjesnilo je napalo lisice! Pendrecima ništa ne fali.

Crna Gora ne emituje štetne gasove!
Ali Crnogorci, ali Crnogorci ...

Crnogorci su ostali dosljedni sebi.
Dok drugi mijenjaju kape, mi samo šare na njoj.

Čestit je kao klatno zvona
– čas je Srbin, čas Crnogorac.

Čim je došao na položaj,
uzeo je zak(l)on!

Čim posrneš
- osloni se na govornicu!

Činovnici razumiju našu muku
i zato se mogu kupiti za sitne pare.

Čiste su im ruke.
U našim džepovima nije ostalo nikakvih tragova.

Čovjek je davno postao od majmuna,
ali i od sadašnjih ljudi poneko postane čovjek.

Čovjek jeste postao od majmuna.
Vidi se po majmunu.

Čovjek uporno tvrdi da je postao od majmuna!
Majmun se za sada brani čutanjem!

Da bi ga narod razumio,
u svom govoru iznosi samo poznate stvari.

Da bi svi bili zadovoljni, naša zastava bi
morala biti premazana svim bojama.

Da mi nijesmo prekasno stigli,
ne bi se ni Evropa tako lako ujedinila.

Da mu ko ne bi uprljao ruke,
stalno ih drži na oružju!

Da nam ko ne bi ugrožavao prava manjina,
držimo ih na oku!

Dajem dva debela prijatelja
za dva šlank žiranta!

Dali smo im i drugi mandat,
jer su već u prvom državu očistili.

Dajte mi vlast i zadužiću vas!

Danas je bogat samo onaj koji prima platu
- a radi za mito!

Danas se u istoriju ne ulazi sa sabljom
- već s perom u ruci!

Danas vlast ima onaj u čijim rukama su sredstva
za proizvodnju – neprijatelja!

Dao je sve od sebe. Najviše od nas.

Data nam je sloboda govora.
Ali tek kad smo izgubili riječ.

Demokrata je onaj političar koji vjeruje
da će demokratskim sredstvima vladati
– dovijeka.

Demokratija je ovdje pustila duboke korijene.
Stigla je već i do dalekih predaka.

Demokratija našega tipa je počela
čim je narod dobio odriješene ruke.

Dionice su naše poslednje diobe.

Dijelio je sve po pravdi,
koju je čvrsto držao u svojim rukama!

Do skora je važilo:
Nije kome je rečeno, nego kome je suđeno.
Sad je suđeno kome je rečeno.

Dobar aforzam je onaj
koji glavari smatraju glupim.

Dobar sam: imam prosjek prosjeka prosjeka!

Dobili smo kapitalizam bez kapitala.
Nikad dva dobra sastaviti.

Dobio je mnogo priznanja.
Najviše od nevino optuženih!

Dobro je što se nekad nije znalo za kloniranje.
Kod nas bi svi bili kao jedan – Tito!

Dobro se dobrom vraća.
Dokaz za to su oni koji su primili mito.

Dobro se snašao naš drug. Maše trobojkom
- a hladuje pod crvenom zastavom.

Dočekasmo i kraj istorije.
Vrijeme je za sadržaj.

Dobrom istoričaru nije potrebna naredba
nove vlasti. On u istoriju ulazi po osjećaju
za novo doba.

Dok Crnogorcu objasniš šta je država
– Evropljani odoše!

Dok gradimo državu, sve ostalo mora da čeka!

Dok smo rušili tuđe, bili smo jako uspješni;
otkad rušimo svoje, ništa nam ne polazi za
rukom!

Etiketiran – nokautiran!

Dolje religija!
Partijski program je jedina prava vjera!

Došlo je do smjene generacija,
i na spomenicima.

Došlo vrijeme da svaka šuša može da kaže:
Država – to sam ja!

Državno se može sakriti,
ali ljubav prema državnom nikako!

Država narodu ide na ruku:
što više činovnika, sve manja im je cijena.

Država – to si ti!

Država se ne pravi preko noći.
Narod može!

Dugo nas je bio dobar glas.
Tek sad nas ozbiljno boli.

Dugo se vjerovalo da absolutna nula
postoji samo u teoriji
– a onda su je pronašli u čovjeku!

Dugo smo podrivali kapitalizam.
Zato sad moramo da ga podupiremo!

Evropa nam se smiješi! Puca od smijeha!

Feudalizam, kapitalizam, socijalizam ...
Pardon: socijalizam, kapitalizam, feudalizam...

Gdje su ministri jalovi,
množe se stečajni upravnici.

Grad nam je u magli i u dimu.
Zato je naša volja za Nebeskim Pljevljima
– sasvim na mjestu!

Glavar se nije ogriješio o zakon,
no zakon o njega!

Glavar drži glavu visoko.
Za svaki slučaj!

Hvala ti, Glavare, na mudromu govoru!
Najbolje mi je zvučao onaj dio na
engleskom jeziku, koji ja,
da budem iskren – ne znam.

Govor mu jeste autentičan, ali on je izmišljen!

Granice su obične međe
samo u igramu bez granica.

Hrabroga nosi zastava, a mudar nosi zastavu!

Hvala onima koji su poginuli za ovu zemlju.
Hvala i onima koji nijesu imali tu sreću!

I borci protiv krize zapadnu u krizu.
Kriza je svjetski proces.

I ja sam sve dao za današnjicu,
no me stid da kažem.

I naizmjenične struje ubijaju
samo u jednom smjeru!

I pravda nam je promijenila pol,
i sad se zove – pravdonja!

I stav omeša
kad se na vatru stavi.

I za ideale se gine
na svoju ruku!

Imaju knjižice u džepovima.
Zato su im džepovi puni.

Imamo moćne neprijatelje.
Zahvaljujući njima za nas se čulo.

Imamo slobodarsku himnu,
svaki građanin svira po svome!

Imao je težak zatvor!
Tek u policiji je izbacio sve iz sebe!

Imao sam problem s vlašću!
I bih – i ne bih.

Imavali smo mi i većih neprijatelja od sebe!
Doduše, rijetko.

Imovinu je zakonito stekao.
Nije on kriv što mu je zakon išao na ruku.

Ispiranjem mozga brišu se sve boje
- osim crvene.

Istorija prečesto tipove
pretvara u kipove!

Išao je ispred svoga vremena.
Čak i ispred sebe!

Izabrali smo ga.
Zato se on sad osjeća izabranim.

Izabrali smo najbolje.
Tako smo bar brigu o državi prebrinuli.

Istorija se puškom stvara,
pa perom para.

Izbori su slobodni! Do izvjesne granice.

Izbori su sud na kome narod dobije kaznu
– za svoje slobodne zablude.

Izborna kampanja se nekad odvijala od vrata
do vrata, sad – od šije do šije!

Izgradili smo zemlju na narodnoj volji.
Tako je narod ostao bez volje.

Iznenadio nas je grad u junu, suša u avgustu,
snijeg u januaru ...
A političari nas iznenađuju svaki mjesec.

Izuzetno pošten političar.
Obogatio i sebe i svoje društvo.

Izvinite!
Mi navikli da se borimo za slobodu.

Ja tebi – ti meni!
Žirant.

Jak vladar je narodni zmaj!
Uvijek ode u lijepu bajku bajčinu!

Japan jeste svjetsko čudo
ali nama se više čude!

Jedno je sigurno: naše vrijeme neće ostaviti
relikvije u vidu svetih ruku.

Jesmo dio Evrope, samo što nas ona ne vidi.

Jesmo junaci!
Još uvijek se više bojimo mrtvih no živih.

-Jeste – čovjek je postao od majmuna
– ali, sine, da znaš da
i od ljudi može postati čovjek!

Kad država puca, neko mijenja teze
– neko proteze!

Kad đavo dođe po svoje,
i današnji bogovi će letjeti u nebo!

Kad je zatražila porez,
državi smo odmah poželjeli bankrot.

Kad se vlast pokvari,
narod trune!

Kad smo mi jeli zlatnim kašikama, imali kralja i
cara, Evropa nije znala ni kako se zovemo.

Kad smo ratovali bilo je jednostavnije,
neprijatelj nije bio tako vješto maskiran.

Kad te država uzme na zub,
znaj da si u vlasti vampira!

Kad ti vidim lavove ispred kuće
– i sam se ukočim ko gips, junače našeg doba.

Kad vlast narodu pruži ruku,
znajte da nije čista!

Kad zastave prohodaju,
motke opasno štrče nad glavama!

Kapitalistički idealizam je
– čist materijalizam!

Kapitalizam je propao.
Ali tek kad smo mi stigli.

Knjiga je mrtva!
Da žive njeni nasljednici – knjižice!

Knjižica jeste čedo knjige
– mada – nedonošće.

Ko ima Ameriku pod glavom,
nažuljaće ga jastuk!

Ko je u našem društvu ostao siromašan,
taj zaista ne zna šta je demokratija!

Ko kaže da su državni organi spori? Juče tužio državu, a već danas ga rodbina oplakuje.

Ko vjeruje samo sebi,
nikad neće omanuti kao vjernik!

Ko vjeruje u partiju – partijac je, ko vjeruje u Boga – vjernik je, ko vjeruje u oboje – nije ništa.

Kod nas je lakše pojedinca braniti od države
– no državu od pojedinca!

Kod nas nema korupcije.
Mi-to završavamo na vrijeme.

Kod nas se vrši redovna kontrola
samo tuđeg zdravlja!

Kod nas su odvojene crkva i država. Zato ne
možemo ništa onima koji zgriješe pred Bogom.

Koji sam maler: da kod nas ima
obespravljenih, bio bih među njima!

Koliko putujemo ka Evropi,
mogli smo cio svet obići.

Kolumbo je otkrio Ameriku,
a mi ćemo – Evropu!

Kome je vođa u duši,
lako mu je da bude bezdušan.

Kome smeta vladarska kuća
– taj ne zna šta znači biti u tuđoj kući!

Komunizam nam je kolijevka,
kapitalizam groblje. Život je između.

Konačno je došlo vrijeme da se i spomenici
spuste na zemlju!

Konačno nikud ne srljamo.
Svaki korak nam je kontrolisan!

Korumparac ti omogućava da za minimalac
dobiješ maksimalac – a onda bjeganac!

Krasi nas skromnost!
Najveći ljudi nam dobijaju najmanje ulice!

Krenuli smo u temeljnu obnovu države.
Zato smo je srušili do temelja!

Lako im je stao na čelo,
bila su im niska.

Lako je patriotima.
Oni su uvijek uz državu.

Lako je velikim narodima.
Njihova braća su uvijek mala.

Lakše je granicu postaviti
nego je preći.

Lovac na životinje je lovokradica,
lovac na ljudе je heroj!

Luda je zemlja u kojoj ludi ne postoje
- nego se takvima proglašavaju.

Lude čuvaju da ne pobjegnu, pametne čuvaju
- da im ko ne dođe!

Ma ne, nijesmo se namjerno poubijali.
Dali su nam oružje u ruke, a mi navikli na čorke!

Majmun je buntovnik
koji je propustio priliku da bude čovjek.

Majmunče je evolucijska karika
koja nas drži na okupu.

Mala je to država
za naš veliki patriotizam!

Mali ljudi – plus velike ideje
– jednako ništa!

Mi jesmo otvoreno društvo.
Znaju nam ga zatvori!

Mi smo ih izabrali i oni će
zauvijek poštovati naš izbor.

Mi smo svjetski narod
– svaka nam država lijepo stoji.

Mi znamo đe smo!
Sad se raspitujemo – odakle smo!

Mir pravi čuda.
Svi prešli na pobjedničku stranu.

Miroljubiv smo narod.
Naši susjedi mogu računati na vječni mir!

Mišljenja su podijeljena. Još samo da ih naučimo napamet – pa da suočimo poglede!

Mitingaš je čovjek koji veliča vlast dok još nije ni stupila na dužnost.

Mitingaš je vizionar kome nikad nije dosta novih vlasti.

Mitinzi su odigrali istorijsku ulogu. Tek na njima otkrili smo kako je bilo u prvobitnoj zajednici.

Mladi jurišnik nema dlake na jeziku! Da bi ga bolje razumjeli citira samo prisutne veličine.

Moćnici više ne izlaze na dvoboje.
Njihovi protivnici poginu već na izborima!

Moćnik umre onoliko puta
koliko ima spomenika.

Mora da smo već u Evropi.
Ovdje nas nema!

Mozak je važan organ.
Doznamo tek kad nam počne škoditi!

Na maskenbalu niko nije primjetio važnog
čovjeka bez maske. Bio je naš!

Na partizanskim svečanostima sve je manje
partizana, a sve više predstavnika okupatora.

Na početku glavnog pretresa
– neko izgubi pamćenje – neko svijest.

Na važan položaj je došao vanpartijac!
Njegove su sve partije koje mu dobro rade.

Na zatvorenom sastanku
treba otvoriti četvoro oči!

Naišao sam na humanog činovnika
– mito će izmiriti u dvanaest rata.

Najbolje drugove smo izgubili u ratu.
Ostali su se izgubili poslije rata.

Najuspješniji Crnogorci danas su oni koji su
prošli sve – u nacionalnom smislu.

Nakon demokratizacije svega,
za zdravlje vam se mole još samo žiranti.

Nama ne treba vojska. Neprijatelji su nam
postali prijatelji, a prijatelja svakako nemamo!

Nama su najdraži naši neprijatelji. Valjda zato
što ih pronalazimo u sopstvenim redovima.

Napredak je očigledan!
U bivšem režimu je mogao da nas pojede mrak,
u današnjem mi jedemo mrak!

Narod im je dao svoj glas.
Zato sad lijepo pjevaju.

Narod je srećan onoliko
koliko vladarevih slika ima u novčanicima.

Narod jeste svjestan, ali oni su pametniji!

Narod koji diše jednom dušom
najlakše je ugušiti!

Narod najviše voli političare
koji upropaste državu, a ništa ne ukradu.

Narod se političarima divi! Najviše onda kad
citiraju kakvu narodnu mudrost.

Narod smo koji se dokazuje.
I državu stavljamo na stalnu provjeru.

Naš novi izum: Radnici će stupiti u štrajk
ako im vlada ne obnovi proizvodnju!

Naša istorija nema mrlja.
Otkad smo je smjestili u geografiju.

Naša ljevica kapitalistima dođe
nekako kao desna ruka.

Naša pobjeda je čista kao suza.
Pobijedili smo sami sebe!

Našeg čovjeka je lakše držati za jezik
nego za riječ!

Naši preci su umirali mladi.
Zato ih znamo samo iz legendi.

NATO u Sredozemlju trenira padobrance.
Mora da sprema desant na Drvar.

Ne bojte se, djeco, revolucije
– revolucija se prejela.

Ne daj, Bože, što mi banka misli;
daj mi, Bože, što mi misli žirant!

Ne damo mi državu.
Samo hoćemo da je promjenimo.

Ne može niko da bude toliki tirjanin
koliki smo mi mazohisti!

Ne pravi se država svaki dan!
Ne pravimo se ni mi, no se kočoperimo.

Ne treba nama kralj?!
Ovdje svak sebe smatra carem!

Ne žalite se na klince pod noktima.
To je poštovanje drevne tradicije!

Ne, nije ovo kraj istorije
- već kraj geografije!

Ne, nijesmo prvi počeli,
ali smo prvi skončali.

Neću da polažem ispit, neću da tražim
posao, ne trebaju mi dokumenta, neću ići u
sud, liječiću se sam... Poveo sam odlučnu
borbu protiv korupcije!

Neki samo u blatu ostavljaju trag.

Nek priča Marks šta hoće.
Mnogi su radili cijevi – i ostali majmuni!

Nekad se znalo ko barjak nosi,
sad svaka dronja ima svoju zakrpu!

- Nema rata dok ne rodi hajka!

Nekada su diktaturu zavodili,
danас diktatura zavodi!

Nekadašnji marksisti
– tranzicijom su postali makisti.

- Neki ljudi kao da nijesu postali od majmuna.
Stalno žive na niskim granama.

Neki su vodili bratoubilački,
a neki, brate, ubilački rat!

Nema više dvorskih luda.
Smetale bi dvorskim budalama!

Nemamo ilustrovani istoriju.
Nestalo crvene boje!

Neoprezne putnike pauk lovi mrežom,
a čovjek paukom.

Nezaposleni su teret društva,
a besposleni su nam se i na vrat popeli!

Ni od koga ti nijesu postali. Njihova loza seže
još iz predmajmunskog doba.

Nije povukao tužbu
– već mačka.

Nije to ratni pljen no ratni darovi!
Sve smo odmah podijelili sa svojima.

Nijesam ti dušmanin,
ali ne diraj motku dok je zastava nad njom!

Nijesmo krivi!
Rat nam je bio nametnut, a mir iznuđen!

Nijesmo pobijedili rat u sebi,
no sebe u ratu!

Nijesmo samokritični
- no kritični!

Nikako da napravimo razliku između
neprijatelja države i državnog neprijatelja.

Nosimo svoj krst:
petokraku kojoj je otpao jedan krak!

Nova godina mi se svidjela na prvi pogled.
Odmah sam sa Njom otišao u krevet!

Novac jeste bio državni
– a čiji sam Jaaa?!

Novi naš stil: nekad se živjelo od plate,
sad od kredita.

Novi svjetski poredak se rađa
– na grobljima!

Njega sve rane njegovog naroda bole. Sve,
osim onih koje je zadao sopstvenom rukom!

Njima su čiste ruke.
Pola ukradenog su dali u humanitarne svrhe!

Ocu je rekao majmune da bi pokazao
koliko poštuje tradiciju!

Očekivali su da liči na đeda, a on čita baba.

Od kada slavimo istoriju
– sa geografijom se ne možemo pohvaliti.

Od prevelikog spomenika
i zemlja puca!

Od ratne siročadi jadnija su
– posleratna!

Od vladara opasniji su samo oni
koji im spomenike dižu!

Odabrali smo Carstvo Nebesko.
Zato su nam dvorci postali muzeji!

Odvojili smo crkvu od države,
i crkva je postala država!

Olakšali smo sebi posao.
Sad valjamo samo laku drogu.

Omirisao je vlast
. I ostao bez sluha!

On je državni prijatelj,
jer je njenu vilu uzeo za svoga sina!

On je najveći teret tranzicije iznio na svojim
plećima. Kasno je posle bilo da ga hvataju!

On je naš najveći naučnik.
Otkrio je najveći broj spomenika.

One na vrhu ledenog brijege
baš briga što mu je veći dio pod vodom.

Oni koji dijele političko mišljenje,
dijelete i nešto opipljivije!

Oni koji vješaju sliku Vođe, tako kompenzuju
podsvjesnu želju da ga objese.

Oni su nam donijeli slobodu. Posle smo vidjeli da je to samo naša sudbina!

Oni su se pocijepali,
a mi u zakrpama!

Oni što su sve dali za današnjicu
nijesu mislili na sjutrašnjicu!

Opozicija ne voli vlast.
Zato će izgubiti na izborima.

Osim neprijatelja
– ni u kakva otkrića ne vjerujemo.

Oslonili smo se na sopstvene snage
i tako ih slomili.

Otkad je iskočio iz prosjeka čaršije, toliko je sumnjiv da mu nikakvi dokazi nijesu dovoljni!

-

Otkad je sišao s vlasti,
izgubio je vjeru u narod i demokratiju.

Otkad je socijalizam srušen,
za kapital se ne smije ni pitati!

Otkad saznamo da smo najstariji narod na svijetu, sve brže odumiremo.

Ovdje se samo crnorukašima
ne vidi da li su im čiste ruke!

Ovdje šire ruke samo oni
kojima država daje i šakom i kapom.

Ovo je junački narod!
I ptičiji grip za nas je mačji kašalj!

Partijska knjižica ne nudi neko znanje
– ona direktno utjera pamet u glavu!

Perice, razdvoj na slogove državu!
Perica: drž – av – uuu!

Pišući ode i legende,
još za života postao je najveći umrli pjesnik.

Pljevlja imaju svjetlu budućnost.
Za sada svijetli nam zaobilazni put.

Pobjedila je demokratija!
Narod je konačno dotjeran u red.

Pobrkali smo: nije voda kao ogledalo,
no je ogledalo kao voda!

Počeo je veliki post.
Ne zna se kad će se završiti!

Podnio je ostavku na funkcije,
ali fikcije će zadržati dovijeka!

Pogađaju mi misli.
Kamenom svako, hljebom niko.

Poginuti za državu – časno je,
a krepavati za državu – žalosno je!

Pojedini se i prema državi odnose sestrinski.
Odriču je se u ime braće!

Policija ima pune ruke – naroda.
Zato je i zovu narodna!

Policija je zaplijenila drogu vrijednu 20 miliona eura! E, pa neka sad kažu da nemaju para!

Političari su jedina vrsta na zemlji koja vjeruje
da će opstati samo ako nema nasljednika.

Politika je kurva!
Zbog nje se najčešće driješe gaće!

Poluge vlasti se uvijek drže visoko.
Iznad glave!

Ponašali smo se više nego komunistički,
a opet nijesmo zadovoljili sve svoje potrebe.

Poslije svega, najbolji Crnogorci su oni koji su
sebe tražili - na teritorijama susjednih zemalja.

-

Poslije svega,
ovdje se može krasti još samo od sebe!

Postigli smo konsenzus
– i dalje ćemo čerati svako po svome.

Postoje dvije vrste vođa: oni koje zatvaraju
prije rata i oni koje zatvaraju poslije rata!

Potomci nekih barjaktara su postali demokrate.
Barjake su prepustili gorima od sebe!

Povrijedili su moja patriotska osjećanja.
Boli me država!

Povukli smo granicu
– pa se pitamo sa koje smo strane.

Prebrojao sam zvijezde,
a niko mi ne priznaje da sam zvjezdoznanac!

Preci su nam otišli željni demokratije.
Zato sad sa glasaju sa Onoga svijeta!

Pred islednikom je najlakše nevinom.
Može da kaže što god hoće.

Predaja neprijatelju se obavlja isticanjem
bijele zastave. Predaja svojima se obavlja
isticanjem partijske zastave.

Primakao se vladaru
– i na Boga zaboravio.

Previše je osjetljiv.
Plače i kod spomenika koji tek čeka kupca!

Pričam sam sa sobom,
ali još sam daleko od dijaloga.

Prilikom pada s vlasti
najviše stradaju mozgovi!

Primio sam platu i ne žalim se.
Nijesam na bolje ni naučio.

Promjenom partije se ne postaje drugi
čovjek. Dokaz je to da je taj i u prvoj bio niko.

Propali smo!
Nijesmo vjerovali knjigama – već knjižicama.

Pune glave se boje dvojica.
Prazne samo jedan!

Puni džepovi – prazna glava.
Gdje je tu ravnoteža?

Put u Evropu je poznat i maloj djeci,
a mi kao da smo otkrili Ameriku!

Proslavili smo se
- proslavama!

Radnička klasa bi još bila na vlasti
– da ne izbiše ovi na konju!

Ratujemo kao da sto godina neće biti mira,
a radimo kao da će već sjutra početi rat!

Ravnoteža u društvu je poremećena, od kad
su knjižice odnijele prevagu – nad knjigama!

Razvili smo igre na sreću
– za nesreću!

Revolucija je decenijama jela svoju djecu...
Ne dao Bog da ih povrati!

Riješio je da pametno radi,
pa će mu pomoći i Bog i Partija!

Rotiranje je nekim masama dalo
i preveliko ubrzanje!

Ruke se najbolje čiste
- dizanjem!

Rušio je sistem koji mu je ordenje dao,
ali se on i dalje ordenjem hvali.

S malo novca možeš danas kupiti samo
antikvarnu robu i kvarnog činovnika.

S najvećeg mjesta
– najlakše lete glave!

S vlasti je pao na glavu,
pa sad misli da je oštećena država.

Sa nama Evropa neće dobiti na veličini,
ali na težini – itekako!

Sa njima dijelimo dobro i zlo.
Njima dobro – nama zlo!

Sa šubarom se silio, sve dok nije shvatio da
je opasniji s čarapom na glavi!

Sad bi svi htjeli da budu Crnogorci!
Ali nema više mjesta!

Sad je mnogo bolje. Za slobodu se nekada
ginulo – sad se samo dobijaju batine!

Sad s pravom možemo da kažemo:
nemamo ništa – sve smo dali za današnjicu!

Sad samo dželati mogu da predahnu.
Narod ubi sam sebe.

Sada je dobro samo onima koji su još
u komunizmu saznali da je kapitalizam truo.

Sadašnjost je bila fina
sve dok nije došla na vrata!

Samokritičar je zatvorenik
koji poslednji napušta zatvor u sebi!

Satirični aforizam je nastao u socijalizmu, ali
tek u novom kapitalizmu doživjava procvat.

Savremene vlasati su kao babe gatare:
znaju i šta čovjek misli!

Slavili smo majske praznike,
sad samo majska zoru.

Slobodu su nam donijeli.
Šta su odnijeli – ne vidjesmo od sreće!

Smetala nam je naša zvijezda,
sad brojimo zvjezdice evropske!

Socijalizam je toliko napredan poredak bio
da je sve naše drugove pogospodinio!

Spadaš među uspješne ljude - ako dobiješ
drugi kredit prije no što izmiriš prvi.

Spomenik po spomenik, spomenik po
spomenik – groblje spomenika!

Spomenike prave poluživi
– polumrtvima!

Spomenuo se
– ne podigao se!

Srasli smo sa zastavom,
pa pomislili da smo orlušine!

Srpska policija te crnogorskoj izruči plavog.
I onda postaneš plavetan!

Stande malo! Mi jesmo narod
– ali ne baš toliki!

Stanje u društvu se popravlja.
Preživjeće samo kreditno sposobni građani.

Stao je rame uz rame sa moćnicima.
I uspio – da se slika!

Stari smo kurvari.
Čim nam se država da, mi tražimo drugu!

Stvari su se odvijale prebrzo, pa smo morali
izvesti kontra-kontra- kontra-kontrarevoluciju!

Sužnje grize savjest!
Zato redovno glasaju za one koji su ih utamničili.

Svaka generacija je imala svoj prelazni period.
Sad prelazni period ima svoje generacije.

Svaka govornica kod nas se smatra
visokim položajem!

Svaki novi spomenik
ima mnoštvo živih kopija!

Svakoga dana otkrivamo praistorijske lokalitete.
Praistorija kod nas cvjeta kao nigdje.

Sve je na mjestu: kolijevka socijalizma
je postala groblje kapitalizma.

Sve nam stoji!
Pokretne su još samo nekretnine!

Sve su bolji uslovi da budemo pošteni.
Skoro sve je već pokradeno!

Sve su nam koze na broju.
Zato što imamo višak ovaca.

Sve tuđe bitke On je dobio.
Sve izgubljeno On je našao!

Sve voda može oprati
– osim etikete!

Svi smo se ponosili njime: naše gore list!
Dok nije otpao sa vlasti.

Svi su vladari isti.
Gdje god je narod masa.

Svijet ima dva kraja: Evropu i nas.
Između je Amerika.

Svjesne snage i dobre stvari
rade nesvjesno.

Svojoj smo partiji dali vlast.
Sad radimo za svoje!

Šta će nam granični prelazi?
Mi smo odavno prešli sve granice.

Šta će nama ekološka država?
Mi smo čisti sami od sebe!

Šta će nama pravopis?
Mi smo usmeni narod.

Šta će to nama?
Da je država dobra, i preci bi je imali!

Šta je tu čudno?! Prirodno je da djeca komunizma budu grobari kapitalizma!

Šta nam vrijedi što smo patriote
kad su naši susjedi miroljubivi?

Šta ste zapeli za državu?!
Nijesmo je imali ni u boljim vremenima!

Što bi nama izbori!
Bar kod nas se zna gdje je ko!

Što jači vladar
– distanca sa narodom je sve manja!

Što je rat dalji,
sve lakše je dokazati da je borba bila pravedna.

Što smo dalje od rata,
sve su svježija sjećanja na njega!

Što veća funkcija,
sve manja zavisnost od glasova!

Što više naroda,
sve manje ljudi!

Taj je veliki dobročinitelj!
Kome hoće.

Taj mrava nije zgazio.
Bavio se samo ljudima.

Tek kad smo pogodili vođu,
uvidjeli smo da je to bio pucanj u prazno!

Tek kad smo vidjeli Evropu izbliza
– poželjeli smo da se vratimo u Jugoslaviju.

Tek kad su mu stavili lisice na ruke,
sjetio se nekih koka.

Tek sa čarapom na glavi
je povjerovao da je besmrtan!

Teško mi je,
ali ne toliko da biste vi bili srećni.

Ti koji su stvarali društvo pravde
prvo su kapital uhapsili.

Ti meni – ja tebi.
Svako svakome – niko nikome.

Tirjana više nema nigdje.
Sve smo ih pokrili našom srećom.

To je autoritet.
Čim digne jedan prst, svi dignu po dva!

Toliko nam je smrt omilila
da su dželati postali tehnološki višak!

Trgujući Crnom Gorom, potrošili smo tri
Jugoslavije. Sad krckamo ušteđevinu!

U budućnost smo išli na krilima prošlosti.
Zato nas sad nigdje nema!

U lovnu na kapitalce najbolji psi su
– dvonošci.

U miru raste broj spomenika,
ali i boraca!

U nacionalnim kuhinjama se
najviše kuva za druge nacije.

U našoj zemlji mnogo je posmatrača
– preko granice.

U ratu nam je bilo lakše: sve što nam je tre-
balo otimali smo od neprijatelja,
sad otimamo od sebe samih!

U zlim vremenima narod i policija su –jedno!

Ubijen zaštićeni svjedok! Ne zna se šta je
bolje: da te država štiti ili goni.

Uspješan je to čovjek!
Na izborima bio je nosilac liste - od kuće do kuće!

Uspješni smo u međunarodnim odnosima.
Čak se i naši neprijatelji ponose nama!

Ustali smo na noge
tek kad smo bili udareni u glavu!

Ustav - ne promjene!

Već u ratu smo postigli sve pobjede.
Zato posle nijesmo imali kud.

Veličina vođe ogleda se u srazmjeri između
onih koji su poginuli za njega
i onih koji su poginuli od njega!

Vidan je napredak – već spadamo
u srednjerasvijene, lako – neuhranjene!

Vidimo daleko. Za nas je svaka fotelja
– Sveta stolica!

Visina političkog položaja se dobija kad se
broj glasova pomnoži sa brojem glasina!

Visoki činovnici uvjek imaju čiste ruke.
Za njih kradu drugi.

Visokom predstavniku vlasti se za života slavi
rođendan, a poslije – dan smrti.

Više nije problem kako vratiti kredit,
no kako umaći žirantu!

Više niko ne traži zlatnu žicu,
već rupu u zakonu!

Više no igdje,
kod nas su zastave prelazne!

Vjera nas uči da živimo i radimo za Onaj svijet!
Zato smo i mrtvima dali pravo glasa.

Vlada je toliko po volji naroda
da narod čuti kao zaliven.

Vladajuća partija nam je dala krila.
Svako od nas očas može da odleti!

Vladar i treba da živi dovijeka!
Bar na onom svijetu da počinemo.

Vladar je kao zmija!
Presvlači košulju čim naiđe na trn.

Vladar koji mirno spava
– odmah da se javi ljekaru!

Vladar nije umro,
samo se privremeno povukao iz života.

Vlast ima šta narodu dati,
ali to narod ne zaslužuje!

Vlast je djeljiva
- plijen već nije.

Vlast je izgubila volju za promjene.
Našem narodu se ionako ne može ugoditi.

Vlast je pokvarena.
Vidi se da potiče iz našeg naroda!

Vlast je sve učinila za narod.
Učini se na narodu vide.

Vlast nam je najbolja!
Za bolju ne znamo.

Vlast svoje birače neće ostaviti na cjedilu.
Cjedilo će ubaciti u mašinu!

Vlastodržac ne može imati čiste ruke
– suviše je onih koji ih ljube!

Vođa je izgubio poslednju bitku!
Nazdravlje narodu!

Vođa je potekao iz naroda
i nema razloga da se vraća da vidi kako mu je.

Volimo svog vladara kao nikog,
i rado bismo mu odmah podigli spomenik.

Vrane su nam mozak popile.
Zato se tako dobro razumijemo!

Vrijeđaju moja patriotska osjećaja,
boli me država!

Za demokratiju ču dati sve!
Sve osim vlasti.

Za razliku od Homera,
pjesnik danas ne smije da vidi.

Zaslijepljen je sopstvenom veličinom.
Kokošije sljepilo.

Zaslužio je da bude kolovođa!
Zauzeo je sve naše stavove.

Zastava je bila na pola koplja
sve dok nijesmo odlomili gornju polovinu motke!

Zastava je opštenarodno dobro.
Naše je platno, a njihova motka.

Zastave su nekad nosili bojovnici,
danас razbojnici!

Zbir svih njegovih mandata
– minus broј godina – jednako nula!

Zemlja bez budućnosti je zemlja
kojoj je prošlost važnija od sadašnjosti!

Zemlja se okreće oko sebe!
Jes joj za nevolju!

Zla subrina ti je kad čovjek iz naroda
mora da se vrati u narod!

Znamo kako se u Evropu ulazi,
ali ne znamo gdje su izlazi odavde.

Zvanično saopštenje slušaj,
po nezvaničnom se upravljam!

Žirant je mio
- pa ma koje vjere da bio!

Živimo dobro samo jedan mjesec godišnje,
onaj u kome smo dobili kredit.

Žrtvu je „ovjerio“ – kao žiranta!

II

EPI - EPIGRAMI

VJEĆNIK

Generacijama
I generacijama
Taj zadaje muku,
Da živi dovijek –
Donio je odluku.

NEVRIJEME

Kakvo je vrijeme
Znamo i ja i ti,
Danas nije lako
Ni spomenik biti!

S(L)ILNIK

Toliko je veliki
Da mu se ne može prići,
Zasluge će mu narod
U nebo podići!

NASLJEĐE

Ni u njega ni u kljuse,
Uzdaj se samo u se,
A On spominjao se –
Ali ne podigao se!

NAŠE DOBA

Spomenik po spomenik,
Do dike – dika, pa dika,
Spomenik po spomenik –
Groblje spomenika

VOĐA

Toliko se rasipao
Tuđim životima,
Da na svakom groblju –
I grob i spomenik ima!

NAŠI DANI

Dok je On nad nama,
Makar samo na slici,
Narode – neka su ti
Sa srećom - spomenici!

DAJ NARODA

Narod je ovaj veliki
U svakoj neprilici,
Za njim plaču svi
Budući spomenici!

ODLIKAŠ

O fotelji u dvorcu
Važan kadar sanja –
Dnevno mu stiže
Po šaka odlikovanja.

BEZBRIŽNOST

Svaka vlast
Po svome slavu štroji,
I drugom i sebi može
Spomenik da skroji!

ONO POSLIJE

U razmahu slobode
Neki su prisvojili
Mnogo veći prostor
No što su oslobodili.

OVO – ONO VRIJEME

Ovo vrijeme nije za
Naše sadašnje stanje –
Mi smo navikli na
Partizansko ratovanje!

NAŠEVIĆ

Naše gore list!
Naše dolje list!
Naše bolje list!
Nije čist! Nije čist!

TRAGDICIJAIJA

Revolucija je završena davno,
Ali ima jedan milion mali,
Koji to nikako da shvate –
Pa su još uvijek u ilegalni!

PANDUR - DURSKA VREMENA

Više ne važi ono:
Narode, samo kreni!
Kad nastupe „plavi“ –
I crni pocrveni!

ZAKONONI NAŠI

Sve član do člana,
Sve rupa do rupe,
Sve klan do klana –
Raj za mangupe!

STVARNO-NOSNA

Mi kao da smo iz kamena liti,
I uvijek takvi ćemo biti, biti;
U svakom dobu isti, pa isti,
Nepopravljivi iluzionisti.

NARODNE VLASTI

Sve vlade su nam obećale,
I što jesu i što nijesu imale,
Ali su prednosti velike i male –
Uvijek samo za sebe ostavljale.

NAČ-NAČE-NAČEL-NA NAREDBA

Glavati gospodini, veliki, naši,
Zakleti pravdi i poštenju,
Komanduju: Policijo narodna –
Nastupi po ubjeđenju!

ZAB-ZAB-ZAB-UNA

Naši dragi policajci,
U zabuni ste bili!
Mi smo ustali na noge –
A vi nas po glavi bili!

KOB I KOBA

Koban je bio Koba
Za svijeta oba.
Pa još i nešto pride –
I treći svjetovi nas bride.
U cio svijet prodrle Sibirske zime –
Spasava nas još samo promjena klime!

VOĐAAAAA

Naš Vođa kao niko je bdio,
Sve nas gledao, jao, sve video!
Vođa kroz nas još i sada vidi,
Vražije treće oko dovijek bridi!

NITNITKOV

Nije svako došao odozgo,
Taj je mako ograde mnoge,
Pa ne odaje vezu sa mozgom,
Već samo šake, lakta ili noge.

A i kad lija jednom dolija –
Pa ga na djelu uhvate,
Tek – dan dva će da robija,
A naše grbače će da plate!

KADAR KADAR

Ne haje za sadašnju moć, ne malo imanje,
Mudrost starca novom ga uvidu vodi,
Sad sve bi dao samo za podmlađivanje!
Ima sve da plati - sebe novog da rodi!

DRŽAVNI DUG

Država će odužiti dugove
Kad razduži Državine drugove!

NA KRAJU BALADE

Sve su naše krize već odavno iste!
A zašto? Znam da pogodili ste!

VOĐITUNSKA JU-HA-HA-HA

Mi jesmo značajni u svjetskim razmjerama,
Samo, ovo – nek ostane među nama.

PROVOKATOR

Da kažem ko sam, mislim – nacionalno,
Jedan me provokator u beskraj ganja,
Kako bi posle mogao neprestano –
Da vrijeđa moja nacionalna osjećanja.

VOĐINA ZDUŠNA RAJA

Koji god da dođe vođa,
Mi ćemo za njega biti,
Ne zato što dobre su vođe –
No mi što smo uvijek isti

NAŠE VOĐE

Svaki vođa ruga se
Svome prethodniku,
Dok cijepa njegovu -
A kači svoju sliku!

OJ NARODE, NARODE, OJ!

Voljeli ste narod, sve mu dali,
U programu partije to piše,
Uživali u obećanjima, sanjali
Još i mnogo, mnogo više.

Narod vas je birao, brao,
Branio za sebe, izabralo,
Ali nikad ne bi da je znao –
Što znano je – da je znao!

STVARNOST

Ko god nije
Liderima blizu,
Osjeća na grbači
Golemu krizu.

ONI I MI

Jaaaaaaa nama –
Sve za vama,
Mudre glave –
Teški zaborave.

ONONON

Narod je od Boga
Njegovu vlast naručivao,
A on je svoj narod
U nebeske zvjezdice okivao.

SILA

Taj je kadar
I stići i uteći -
Nemoćnog stići,
Od jačeg uteći.

POZDRAV

Drug nam Tito izdo naređenje –
Svi kod njega da smo na viđenje!

NAROD

Mora da smo stvarno narod nadvremeni,
Nijedan vođa ne želi da nas zamijeni!

III

SA VRH JEZIKA HILJADU CVETOVA

(Novi prilozi za biografiju cvijeća)

Bez Vođe u nama cvijeće pod nama!

**VOĐA
CVIJEĆE
NAROD**

**Umjesto napomene – moje izvinjenje
Haiđinima i Aforističarima:*

*I jedni i drugi reći čete to nije to!
A ja sam htio upravo to!*

Vođin osmijeh.
Sa zlatnih zuba zraci
Zumbule zlate.

Srećan je moj narod
Dok toliko cvijeća ima –
Pomisli Vođa.

Slike djetinjstva.
Goluždrav Vođa štapom
Cvijeću skida glave.

Za sebe neće
Ali Vođi sadi cvijeće –
Mali čovjek.

Šuplja bukva
Kraj Vođine kuće –
Narod se divi.

Što cvijeća
Za noć poraste – to Vođa
Za dan omiriše.

Jedna te ista
Lala na čizmi i na
Zlatnome zubu.

Zaslužne ruže
U prvim redovima
Vođina vrta.

Maskirali se
Hrpama šarenog cvijeća –
Bezbjednjaci.

Dok prolazi On
Procvjeta i cvijeće
Bez korijena.

Vođa, ađutant,
Policija, vojska, sila,
Cvijet, cvijet je...

Vještačko cvijeće
Sa revera otpozdravlja
Lijevo – desno

Sumnjivo virka
Hajdučica iza grma –
Ježi se pratnja.

Vjetar je stao.
Sad od čizama
Latice drhte.

Sa cvijeta
Na cvijet korača Vođa.
Proljećni sutan.

Svuda gomile
Cvijeća. Iza jaka
Tjelesna garda.

Iz prikrajka
Bezbjednjak kroz petrovce
Nišani niz put.

Niz cijev topa
Namrgođen pogled
Do u hajdučice.

Dok govori On
Latice drhte od straha
Ili od stida.

Osušen hrast
Kraj suverenove vile -
Mnogima ponos.

Na rubu šume
U zasjedi pronašli čičke!
Odahnu pratnja.

Korača Vođa.
Opadaju latice i poljupci
Sa ljubičice

Ritmom garde
Maršira i petrovac
Na rubu piste.

Prije glavara
Policija detaljno
Miriše bukete.

Okupljeno cvijeće
Hrli u naručje Vođi –
Više pod noge.

Sjaj oko Njega –
Sakriva uzdahe
I suze cvijeća.

Lokalnim vlastima
Čudno – zašto On voli
Ruže – al' čute!

Jesenja ruža
Kraj puta – ruga se bivšem
Glavaru Dvora!

Sjaj oko Vođe.
Ne vidi se kako
Cvijeće pati.

„Ovo naše rosno
Cvjeće – samo znade
Za kime će“.

Na pojavu buketa
Vođa dobije krila –
Leprša, leprša ...

Ađutant ne diše
Svi buketi, sve cvijeće,
Miriše za Vođu.

Cvijeće
Tuđe nećemo –
Svoje nemamo.

Tjelohranitelju
U svakom buketu se
Priviđa bomba.

Otima se sudbi -
Ispod oklopnjaka
Ranjeni neven.

Cvijeće u polju.
Pod naletom topova
Bježi u bukete.

„Odrediti nježno
Cvijeće“ – da ne ogrebe
Borna nam kola.

Vođina pratnja
Izgaženim cvijećem
Kaska i trucka.

Posred polja cvijet.
Spremno čeka pokret
Vođine armade!

Koliko voliš Vođu
Toliko buketa ruža
Pripremi!

Širi latice
U masi cvijeća
Crna limuzina.

Toliko cvijeća
A svi gledaju
U oči njegove.

Poljube cvijet
Pa ga bace pod noge
Veselom Vođi.

Svaki pupoljak
Po poljubac pupi –
Za Vođine čizme.

„Divna uspomena“ –
Zumbul koji je Vođa
Zgazio.

U svakom buketu
Beskrajna ljubav
Za Vođin put!

Djevojka suzama
Zaliva buket ljubičica –
Nije ih uzeo On!

Suze pokropiše
Bukete cvijeća – Vođa,
Vođa je prošao!

Mjesne vlasti
Na brzaka sade aleje
Cvijeća Vođi.

Vođa se uspinje
Na gomilu cvijeća –
A narod raste.

Što Ga više
Cvijećem zatravljaju –
Sve više Ga je!

Okupljeno cvijeće
Vođi se klanja.
Vjetar pokliča.

Tamo gdje i car
Ide pješke – Vođi
Cvjeta cvijeće.

Ni da pljune
Ni da se pomokri –
do u Cvijeće – Vođa.

U dvoru cvijeća
Služavka miriše –
Vođine čizme.

U sjaju čizme
Služavka pronađe ruže
I svoj lik.

Dvorska dama
U sjaju poda prepozna
Ružu lica svog.

Prva dama
Zavidi ljepoti ruža -
Daje ih posluzi.

Krate za glavu
Tek iznikle cvjetove –
Proći će Vođa.

Opstaće cvijeće.
Ne može ni on svuda
U isto vrijeme.

„Cvijeće treba
Po visini postrojiti“ –
Slupeta čizma.

Vođa požurio.
Zatrpaće ga buketima
Bezočna rulja.

Ruka sa cvijetom
Podiže se pa spušta –
Za nosom Vođinice.

Sa prozora
Na prozor seli fikus –
Za Vladaricom.

Za suncem cvijeće
Za Vođom narod
Okreće se.

Budno se motri
Na onog što je prije Njega
Cvijeće mirisao.

Grduljak cvijet
Ne može pred Vođu –
Zbog imena.

Prvi put
U logoru sade cvijeće.
Stiže lično On!

Potjera za muvom!
Preko žice upala međ
Postrojene bukete!

Suveren pjeva!
Igraju služinčad
I latice ruža.

Nekima ruže
Mirišu samo dok je
Vođa u njima!

Da je više vođa
Cvjetovi bi zemlju
Premrežili.

Ima li cvijeća
Da zna u lov ići – pita On
U povjerenju.

Za svaki grm
Skrio se po koji cvijet –
Vođa lovi srne.

U očima riba
Sve cvijet do cvijeta –
A Vođa peca.

Udari čizama!
Dobro se drže latice
Crvenih ruža.

Čas vjetar –
Čas čizme – drhturaju
Dan i noć cvjetići!

Dok čizme gaze
Latice lala
Otvaraju se.

Narod vidi
Vođu – cvijeće
Gleda narod.

Od toliko
Cvijeća – Vođa
Ne vidi narod.

Između Vođe
I naroda – izobilje
Cvijeća mrtvog.

Ostario Vođa.
Od štapa štrecaju
Ruže i dvorjani.

Prošao Vođa.
Putem gomile cvijeća
Prosutog i zgaženog.

Usred cvijeća
Predah Vođinog društva.
Zadah jake hrane.

U cvjetnom polju
Vođa se raspojasao.
Mirisi bježe.

Vještački mirisi
Vođine pratnje – cvijeće
Latice zatvara.

Vođa im spava.
Pratnja stišava jav
Vjetra u cvijeću.

Braneći Vođu
Zaustavljaju vjetar.
Spasene ruže.

I pogled
U cvjetnjak, čuvari Vođe
Smatraju krađom!

Dug je put
Od klijanja i cvjetanja
Do nosa Vođina.

Na sve strane
Cvijeće – a Vođi države
Ne miriše na dobro.

Kao u pustinji
U državi Njegovoj
Oaze cvijeća!

Vođa u cvijeću.
Pratnja ne miriše slavu
Narodnog opoja.

Da ga vidi
„Trska je porasla
Za dva koljenca“!

Kad govori
„Kao da cvjeta
Cvijeće“.

Uspravno cvijeće
Vođini nazvaše –
Nesvrstanim.

Ljetnja pripeka.
Ispod epoleta zujka
Društvance muva.

Julska vrelina
U hladu od šapke
Skrio se kaćun.

I od radosnica
I od žalosnica suza —
Vođine ruže cvatu.

Cvjetaju ruže
Za grobove ratnika —
Il' baštu Vođi.

Iz Vođine bašte
Dijele cvijeće onima
Bez očiju i nosa.

Prosjakinja
Ni da pogleda cvijet –
Što oficir joj baci.

Bezbroj cvjetova
Ostalo bi bez pažnje –
Da ne dođe On.

Znam ja – ne može
Ni cvijeće živjeti dovijeka –
Veli Vođa.

Kvase Vođinu
Jutarnju putanju –
Raduju se ruže.

Drijema Voda.
I lale zatvorile
Latice stidne.

Petrovdan poljem
Pod pratnjom petrovci
Popadali.

Porastao jorgovan.
Vođa ne čuje glas –
Naroda preko.

Dvorski slikar.
Uz Njegov portret
Ljubičica plava.

Slikajući Vođu
Slikar naslika bujan
Stručak različka.

Ponos umjetnika -
Vođa pozira. Na slici
Predivan cvijet!

Vođa naredio
Narcise preselite -
U vrt lale.

Izobiljem mirisa
Proviruje nakostriješen
Trn!

Spomenik
Neznanom junaku. U paučinu
Slažu cvijeće.

Mauzolej.
Na sjenku Vođe vojnici
Spustiše vijenac.

Spomenik junaku.
Na svoju sjenku On
Polaže vijenac.

„Poslije mene
Neće ni cvijeće cvasti“-
Izjavi Vođa.

Crvene ruže
I rumen Prve dame –
A Vođa vene.

Kako si srećan
Cvjetiću – ostario On
Ne vidi te!

Sa djecom ruže.
Sred buketa Vođa –
Kao kakav tučak.

Oronuo Vođa
Otkinu cvijet – zamalo
Da se stropošta.

Dugo Vođa živi.
Cvijeće oko njega
Redovno mre!

Puše se od stida
Latice pomokrene
Na Vođinom putu.

U dugom životu
Vođa ne upozna ni
Cvijeće oko sebe.

Ne diše cvijeće.
Sluša se ljekarski
Vođin konzilijum.

Kap po kap kapa
Sa latice na laticu –
Bolestan je On.

Cvijeće drhti!
Vođa ako se ne vrati
Ovi ga zalivati neće!

Vođa zatrpan
Cvijećem – i prvi put
Ne miriše.

Sa Vođom ode
I ljubav za cvijeće -
Dvorjanima.

Mnoga pokoljenja
Cvijeća – Vođa
Nadživio je.

Mrtav je Vođa.
Cvijeće narasta do
Njegove veličine.

Vođa na odru.
Miču dio cvijeća –
Olakšavaju mu.

Umro je Vođa.
Cvijeće cvjeta –
A narod vene.

Počinuo je Vladar!
Sve cvijeće ostalo
Sirotom narodu.

Nestao On.
Ruže rastu bez reda
I bez zakona!

Otišao Vladar.
Cvijeće raste kako
Mu se svidi.

Umro je Vođa.
Nit ko sadи nit ko bere
Jorgovane.

Otišao Vođa.
Cvijeće vene u društву
Dvorjana.

Umro je On.
Usamljeni grob urasta
U prirodu.

Vođin grob
Kradi još samo jedan
Samonikli trn.

Spomenik Vođi.
Kraj svelih cvjetova
Mrtve mušice.

Novi Vladar.
Njegovo doba ne traži
Ljubav za cvijeće.

BIOGRAFSKA BILJEŠKA

Zoran Raonić je rođen 19. marta 1956. godine u Đurđevića Tari. Živi u Tari i u Pljevljima. Piše poeziju, haiku, prozu, eseje, satiru. Bavi se sakupljanjem narodnih umotvorina. Autor je sljedećih knjiga: *Vilino kolo* (poezija), MRZ Pljevlja 1995.

godine; *Četiri mijene* (haiku), MRZ Pljevlja, 1996; *Dioba vatre* (poezija), MRZ Pljevlja, 1997; *Drugi krug vatre* (poezija), Narodna knjiga, Beograd, 1998; *Mjesec u krilu* (haiku), Svitak, Požega, 2000; *Iza braće* (pjesme), Obod, Cetinje, 2001; *Oko pjesme* (pjesme), Svitak, Požega – Dalma Pljevlja 2007, drugo, prošireno izdanje 2011. godine; i *Neko doba* (pjesme), Matična biblioteka „Ljubomir Nenadović“, Valjevo, 2009. Objavio je knjigu najkraćih priča *Behar u zmijarniku*, Alma, Beograd, 2009. godine, kao i monografiju *Tara i Tarani*, koautorstvo sa dr Vukajlom Mišom Gluščevićem, Istoriski institut Crne Gore, Podgorica, 2014. godine. U pripremi mu je *Zbornik iz Taranovine* (priče), *Tako se priča* (Izbor narodnih umotvorina Tare i Potarja) i *Na vrh nosa* (poezija).

Raonić je sarađivao i sarađuje sa preko 70 listova, revija i časopisa, a zastupljen u mnogobrojnim zbornicima, zajedničkim knjigama, hrestomatijama. Ima ga i u tridesetak antologija, od kojih su posebno značajne antologije svjetske haiku poezije na francuskom, engleskom, grčkom, ruskom i srpskom jeziku. Poezija mu je prevodena na engleski, grčki, ruski, njemački, španski, makedonski i bugarski jezik, a haiku i na još petnaestak jezika. Za poeziju je dobio niz nagrada i priznanja, među kojima su i *Zlatna struna*, na Festivalu poezije Smederevska pesnička jesen, 2007. godine, Nagrada „Stevan Sredojević Polimski“, nagrada *Najljepša pjesma Sopotnice*, nagrada Društva za borbu protiv pušenja, a dobitnik je *Nagrade za idiličnu poeziju* (Za pjesmu Kako je građen Most na Tari), časopisa Yellow Moon, na Novom Zelandu. Dobitnik je *Povelje za njegovanje jezika književnog*, književnih novina Svitak kao i nagrade *AUTOR SA OTISKOM*, sarajevskog časopisa *Diogen pro kultura*, za 2012. godinu. Za haiku poeziju je dobio niz regionalnih i svjetskih priznanja, među kojima je nagrada za haiku niz na Festivalu haiku poezije u Odžacima i nagrada za haiku godine časopisa „KO“ u Japanu i nagrade KOMASAKURA, takođe u Japanu. Dobitnik je druge nagrade časopisa AKT za najkraću priču, Treće nagrade „Milutin Uskoković“ za pripovijetku, a za satiričnu priču mu je pripalo *Kočićeve satirično pero*, kao i *Banatsko pero*, za aforizme.

Zoran Raonić je učesnik brojnih književnih manifestacija: Festival poezije Smederevska pesnička jesen, Pjesnička riječ na izvoru Pive, Durmitorski pjesnički vijenac, Plavski književni susreti, Slovo sa Limom, Književni sisreti u Sjenici, Na pola puta, Pjesnički Maraton Bijela – Herceg Novi, Rudnička vrela u Gornjem Milanovcu, Tara bez granica – Šćepan Polje, Haiku festival u Odžacima, Dani humoru i satire „Vuko Bezarević“, Zavičajni susreti pisaca u Pljevljima, Beogradu, Kotoru, Podgorici, Herceg Novom, Zavičajni susreti humorista i satiričara u Pljevljima i u Beogradu. Učestvovao je i na oko 150 književnih večeri, promocija i raznih drugih programa, u mnogim mjestima. Autorske književne večeri je imao u Pljevljima (MRZ-Dalma), Priboru (Dom kulture i Gimnazija) i u Beogradu (Kuća Đure Jakšića u Skadarskoj ulici). Dugogodišnji je član Savjeta manifestacije *Dani Vuka Bezarevića*, a bio je i član žirija za nagrade „Vuko Bezarević“ i „Tipar“.

Aforizmi su mu objavljivani u mnogim listovima i novinama: *Jež*, *Žulj*, *Pobjeda*, *Republika*, *Danas*, *Osten* (na makedonskom), *Minimaksimus* i sl, a zastupljen je u Antologiji crnogorskog aforizma *Rijetke čestice*, u Antologiji balkanskog aforizma, na našem i makedonskom jeziku (u Beogradu i Skoplju), *Biseri balkanskog aforizma* (Beograd), *Našite prijatelji* (Skoplje), *Antologija aforizama i aforističara* (Sarajevo), itd. Aforizmi su mu prevodeni na više stranih jezika. Zastupljen je u Antologiji crnogorskog epigra-

ma *Nezvanična verzija*, dok mu je haiku uvršten u više desetina antologija i prevedan na 17 jezika.

Oko 50 književnih stručnjaka i stvaralaca bavilo se Raonićevim djelom. Sam je napisao veći broj eseja, recenzija i prikaza o pojedinim piscima, djelima i knjigama, pogotovo onim haiku žanra.

SADRŽAJ

Vitomir Vita Teofilović: ŽESTOKA SATIRA U LIRSKOJ DUŠI.....5	
I	
UZ JEZIK NIZ JEZIK (Aforizmi)	17
II	
EPI – Epigrami	107
III	
SA VRH JEZIKA HILJADU CVJETOVA (Haiku aforizmi – aforizmatični haiku).	123
Bio-biliografska bilješka o autoru.....	163

Ova knjiga je objavljena zahvaljujući
MINISTARSTVU KULTURE CRNE GORE

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-9727-0-7
COBISS.CG-ID 28967696

